

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

kostela) byl roku 1999 objeven zlomek komorového reliéfního kachle. Poloha lokality v ZM 1:25 000, mapa 24-332 Mohelno je 469 mm od Z s. č. a 97 mm od S s. č. Světlo hnědošedý zlomek je na vnější straně slídovaný. Fragment výzdoby zřejmě představuje část heraldické figury. Časově pak nález spadá do 16.-17. století a ukazuje nejspíše na souvislost se dvorem ve vsi uváděným v písemných pramenech ve 14.-1. polovině 16. století (Kratochvíl 1904, 343).

Josef Kovář, Martin Kuča, Milan Vokáč, FF MU Brno

Literatura

Kratochvíl, A. 1904: Vlastivěda Moravská. Ivančický okres. Brno.

Resumé

Zakřany (Bez. Brno-venkov), „Záhumenice“. Frühmittelalter. Einzelfund.

ZLATÉ HORY (okr. Jeseník)

Farní kostel Nanebevzetí Panny Marie. Novověk. Kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

Ve dnech 13.10. a 23.10.2003 byl proveden záchranný výzkum při bourání a opětovné výstavbě staticky narušené opěrné kamenné zdi farního kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Zlatých Horách (pod r. č. 213 je kostel evidován v ústředním seznamu kulturních památek).

Na konci Kostelní ulice stojí farní kostel, okolo něž se nacházel původní hřbitov, který je dnes zatravněn. Svatostánek ve Zlatých Horách je trojlodní stavbou se třemi věžemi, z nichž dvě jsou v rozích západního průčelí. Dnešní podoba stavby vznikla při barokní přestavbě, která setřela jeho původní gotický vzhled (více k historii a stavebnímu vývoji kostela Goryczková – Grůza 1999). Areál je situován na patě svahu Rochova kopce a je vůči ulici převýšen o cca dva a půl metru. Do svahu je i částečně zahlouben závěr svatyně i obě sakristie. Záchranný výzkum se konal pouze ve dvou dnech, a to vždy když pracovníci stavební firmy odstranili část opěrné zdi ležící na jižní straně kostela blíže jeho západnímu průčelí. Poté následovala dokumentace odhaleného úseku a opětovné sestavení zdi (kontext 902) z těchž kamenů, ze kterých byla postavena původní zeď. Schodiště i s opěrnou zdí (kontext 905) při západním průčelí bylo nově přestavěno v roce 1934 (Goryczková – Grůza 1999, 87). Zdivo průčelí pokračovalo i na jižní straně, kde k němu byla přistavěna zkoumaná opěrná zeď. Na její starší fázi zděnou z kamene na maltu, s odlišitelným základem (kontext 901), byla později dostavěna mladší kamenná zeď (kontext 900). Tato konstrukce je zahloubena pod úroveň dnešního povrchu jen cca 0,20 metru, je zděná na směs jílu a vápna. Obě etapy nejsou stavebně provázány. Mladší zdivo se bortí, což je jedním z hlavních důvodů oprav. Ve starším zdivu bylo nalezeno několik keramických zlomků, které pocházejí z období vrcholného středověku a novověku. Ze starší opěrné zdi bylo odebráno několik vzorků malty. Dále se během stavebních prací vytvořil nový odvod dešťové vody, jenž vedl od dešťového svodu z jižní věže v západním průčelí do nově zbudované šachty (v době výzkumu již s plastovou rourou). Tato šachta byla vykopána vedle nově opravené opěrné zdi kvůli vyrovná-

ní výškového rozdílu kostela a dnešní úrovně Kostelní ulice. Šachta končí o 3,56 metru níže, než je úroveň terénu obklopujícího kostel. Dešťová voda je dále odváděna v plastové rouře pod úroveň dnešního povrchu v prostoru mezi novou farou a opěrnou zdí chrámu do městské kanalizace v Kostelní ulici. Šachta pro odvod dešťové vody narušila jednotlivý novověký násyp (kontext 102), na kterém stojí západní část kostela. Tento zásyp hlinitého charakteru obsahoval zlomky cihel, kameny, fragmenty keramiky a části lidských kosterních ostatků. Lidské kosti byly odevzdány Římskokatolickému farnímu úřadu ve Zlatých Horách k pietnímu pohřbení. Starší opěrná zeď a novověký zásyp (kontext 102) vznikly současně s barokní přestavbou kostela mezi léty 1699-1702, kdy bylo postaveno nové západní průčelí a trojlodí kostela bylo prodlouženo a rozšířeno. Při kopání nového odvodu dešťové vody v úseku mezi jižní věží a šachtou bylo také částečně porušeno valounové dláždění na tzv. anglickém dvorku – vzniklé roku 1937 (Goryczková – Grůza 1999, 87).

Jakub Vrána, AC Olomouc

Literatura

Goryczková N. – Grůza A., 1999: Stavebně-historický průzkum farního kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Zlatých Horách, rukopis uložen na Římskokatolickému farnímu úřadě ve Zlatých Horách.

Resumé

Zlaté Hory (Bez. Jeseník), Pfarrkirche Mariä Himmelfahrt. Neuzeit. Kulturschicht. Rettungsgrabung

ZLÍN (k. ú. Malenovice, okr. Zlín)

„Mezicestí“. Doba středohradištní. Sídliště. Záchranný výzkum

V roce 2003 proběhla další etapa archeologického výzkumu na známé polykulturní lokalitě „Mezicestí“ na katastru Zlína-Malenovic, vyvolaná výstavbou dalšího nákupního střediska CENTRO II (lokalita je situována na ZM 1 : 10 000, l. č. 25-31-24, od Z s.č. 227 mm a od J s. č. 74 mm, 233 mm a 98 mm). Naleziště leží na návrší mírně terénní vlny nad starou říční terasou levého břehu řeky Dřevnice (nadmořská výška se pohybuje kolem 195 m). Při realizaci průzkumných prací se ve čtvrcích I a II podařilo při snižování kulturní vrstvy (k. č. 600) doložit poměrně intenzivní osídlení na lokalitě ve středohradištním období. Zachyceny byly sídlištní objekty (č. 604 a 605), jejichž výplň obsahovala značné množství kamenů a částečně také mazanice. Vedle keramického materiálu (hrnce zdobené vícenásobnou vlnicí, v několika exemplářích jsou zastoupeny také značky na dnech) bylo získáno také množství osteologického materiálu a fragmenty železné strusky. Z předchozích výzkumů bylo sice na lokalitě známo středohradištní osídlení, ale teprve v roce 2003 se podařilo prokázat také existenci jednotlivých objektů se značnou kumulací nálezů.

Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno